

СЕДМА СТАТУСНА КОНФЕРЕНЦИЈА

ХАГ, 4. ОКТОБРА 2004. ГОДИНЕ

Службеник Суда: Устаните молим.

Међународни кривични суд за бившу Југославију засједа.

Изволите сјести.

Судија Кармел Агиус: Добро јутро, свима. Молим господина секретара да најави предмет.

Секретар: Добро јутро, часни Суде предмет ИТ 0367 ПТ тужилац против Војислава Шешеља.

Судија: Господине Шешељ, да ли можете пратити поступак на језику који разумијете.

Др Војислав Шешељ: За сада, да

Судија: Хвала лијепо. Молим да се странке представе. Тужилаштво

Тужилаштво: Добро јутро часни суде за тужилаштво Данијел Сексон. Ја сам Хилдегард Урц-Редслав и са нама је референт за предмет Ана Врљић.

Судија: Хвала вам. Добро јутро свима, а заступник у припреми.

Стенд бај адвокат: Добро јутро, ја сам Тјарда Едвард ван дер Спул.

Судија: Хвала лепо. А, сада да кренемо са уобичајеним формалностима да бисмо објаснили сврху ове статусне конференције. Последња статусна конференција одржана је 14. јуна, у складу са правилом 65бис од Већа се тражи да одржава статусну конференцију сваких 120 дана како би се осигурала експедитивна припрема за суђење, омогућило оптуженом да покрене питања свог психичког и физичког стања, и како би стране могле да размене своја мишљења. Као што сам рекао у претходној прилици желим да буде јасно да од самог почетка ове статусне конференције да је ово статусна конференција, и обе стране имају обавезу да се стриктно придржавају сврхе ове статусне конференције. Немам намеру да дозволим било којој страни да иде ван ових граница које су утврђене правилом 65бис, и нећу оклевати да подузмет било коју акцију која буде неопходна у било ком тренутку уколико се овај поступак злоупотреби или ако се покуша да се скрене са његове сврхе.

Почећу са дневним редом и наравно питање које је од највеће важности у овој фази и које је битно за сваку статусну конференцију је процес објелодањивања који је у току. Као што сам већ објашњавао и објаснићу врло кратко постоје два основна проблема која су се појавила и настављају да се појављују, и доћи ће тренутак када треба донијети одлуку о том питању. За увод дозволите да кажем да овај процес објелодањивања који је у току у њему је Тужилаштво поднело четири извештаја. Први је поднесен 23. јул 2003. године, други 12. фебруара 2004. године, тако да када смо имали последњу статусну конференцију 14. јуна 2004. године била су поднесена само два извештаја. Дакле, само два су била на располагању. Од тада су поднесена још два извештаја трећи у вези са објелодањивањем који је дјелимично повјерљив поднесен је 13. јула 2004. године и најновији пре пар дана, последњег дана септембра, 30. септембар. 2004. Тужилаштво је поднео четврти извештај у вези са објелодањивањем. Због тога што је овај четврти извештај тек недавно објелодањен односно поднесен желим да будем сигуран да је оптужени добио копију тог извештаја.

Др Војислав Шешељ: Да, добио сам.

Преводацац: Микорофон, молим.

Др Војислав Шешељ: Добио сам четврти извештај Тужилаштва.

Судија: У реду, хвала вам, господине Шешељ. Након тога желим само да потврдим следеће иако не желим да мислите да сумњам у вашу ријеч, као што је то наведено у четвртом извјештају, али желим да будемо сигурни да су следеће информације тачне. Обавјештен сам да сте поднели или имате намеру да поднесете 81 изјаву сведока на ЦД рому, од чега су 23 изјаве на српском и помињу име оптуженог. То сте покушали да урадите 5. јула 2004. године, али оптужени је одбио формат на ЦД рому. Ви сте то изнели у свом поднеску, претпостављам да ви сматрате да сте ви испунили своју обавезу у складу са правилом 66б. Онда сте покушали да доставите оптуженом 70 изјава у формату ЦД рома од чега су 32 биле на српском и у њима се помиње име оптуженог. Покушали сте да му то доставите 20. јула 2003. године. И ова информација и информација о претходном објелодањивању је у складу са правилом 66б и поново сте обавјештени да је оптужени одбио да прими информацију на ЦД рому, а ви сматрате да су ваше обавезе у складу са правилом 66б испуњене. Затим, имамо 19 изјава сведока у писменом облику у којима се помиње име оптуженог, то је опет објелодањено у складу са правилом 66б 27. јула 2004. године. И то је достављено Претресном вјећу како би се редиговало прије него што се објелодани господину Шешељу, оптуженом. Ово питање је још увек отворено пред Претресним вјећем, ми их сада прегледамо како бисмо видјели да ли је потребно да се редигују и у којој мјери. Затим, постоји оно што сте ви назвали потенцијалним објелодањивањем у складу са правилом 68, дакле, ослобађајућег материјала и то у писменом облику на енглеском и српском и односе са на део оптужнице који се тиче хрватске то је објелодањено 29. августа 2004. године и тај материјал је прихватио оптужени. Затим, постоји потенцијални материјал по правилу 68 на седам ЦД ромова који садржи у себи оно што сте ви описали противничким снагама. Учињен је покушај да се то достави 3. септембра 2004. године, ви сте ме обавестили да је оптужени одбио да прими тај материјал на ЦД рому, а ви сматрате да су ваше обавезе у складу са правилом 68 испуњене.

И на крају, мислим да се то покренуло у предвечерје одлуке Жалбеног већа којим се опозива наша одлука, дакле претходна одлука о интерлокутарном декрету који се односи на елемент Војводине и оптужници 3. септембра сте објелоданили у писменом облику материјал који се тиче анализе пописа становништва у Војводини на српском. То је учињено 3. септембра, и обавестили сте ме да је оптужени прихватио тај материјал. Прегледајући сву документацију која се тиче овог предмета и претходне извјештаје мислим да се покрећу два питања која су сада главна. И којима се треба детаљно позабавити и то треба да се позабавите и ви и Претресно веће и мора се о томе донети одлука пре него што идемо даље.

Као што знате један од основних разлога за предприетресни поступак је управо питање објелодањивања које од нас тражи наш систем, односно наш правилник и била би велика грешка ако би ово Претресно вјеће игнорисало чињеницу да има тешкоћа у поступку објелодањивања, тешкоћа које морамо да размотримо. Прва тешкоћа је чињеница да оптужени наставља да одбија било шта што није у писменом облику на папиру. Дакле, било шта што је у електронском формату. До сада се проблем појавио у светлу две следеће чињенице. Прво да он одбија овај материјал када му се преда у формату на ЦД рому или било ком другом електронском формату, а ви сматрате да сте тиме своје обавезе по било ком правилу које је ту примјенљиво у цјелости испунили. Ово питање мора да се разјасни, јер ако је обавеза испуњена онда ми морамо ићи корак даље и одлучити како онда осигурати да се може даље наставити са припремама за суђење. Ако се ваше обавезе не могу сматрати испуњеним онда морамо да такође нађемо правни лијек како да осигура да те обавезе буду испуњене. То је прво питање о ком морамо донети одлуку. Друго питање односи се једино на у суштини објелодањивање по правилу 68 и док се оптужени претвара да чак и у случају објелодањивања

по правилу 68 материјал мора да буде обелодањен на његовом властитом матерњем језику или језику који разуме, иако сте ви били спремни на сарадњу ви и даље сматрате да немате обавезу по правилу 68 да преводите материјал у објелодањивању на језик оптуженог ако тај материјал није изворно на том језику.

Ово је сада друго питање о коме се мора донети одлука, јер очигледно исход овакве одлуке ће утицати на другу одлуку, а то је да ли ви испуњавате своју обавезу објелодањивања на основу правилника или не. То су два важна питања о којима се мора донијети одлука што раније. Ја сам о томе много размишљао и мислим да не можемо да се претварамо да можемо наставити ефикасно у овој предпретресној фази уколико се не донесу одлуке о тим питањима. Пошто су ова питања, наравно, од виталног значаја, ја нећу сугерисати да заједно са другом двојицом судија од којих се састоји ово Вијеће, можемо донети одлуку, а да при томе не дамо вама могућност да се изјасните и да вас саслушамо. Ја на ситуацију гледам на следећи начин. Оптужени је врло јасно изнео свој став он је рекао не можете ме присилити да прихватим било шта што није на папиру, дакле у писаном облику, и не треба да ми објелодањујете материјал по правилу 68 на језику који није мој матерњи језик. Ја ћу оптуженом дати могућност да први изнесе свој став не данас усмено већ то је нешто што мора писмено да се образложи. Али питаћу оптуженог да ли жели да поднесе свој писмени поднесак у вези са овим питањем или жели да остави ствари таквим какве јесу како сам их ја објаснио Тужилаштву, тако да бисмо уштедели на времену и како бих могао дати Тужилаштву могућност да објасни овом међународном Суду како, без обзира на чињеницу што оптужени одбија да прими овај објелодањени материјал, ви сматрате да сте ви испунили ваше обавезе по Правилнику. Господине Шешељ, да ли бисте желели да имате могућност да поднесете писмени поднесак у вези са ова два питања која су међуповезана и оба се односе на објелодањивање, односно, на ваше право на објелодањени материјал у складу са Правилником. Да ли бисте радије то учинили и онда дали реч Тужилаштву да они поднесу, такође, писмени поднесак у односу на ваше приговоре, које сте ви изнели и ваше одбијање да прихватите ове документе. Да ли желите времена да размислите о томе ако вам то треба даћу вам времена да размислите?

Др Војислав Шешељ: Господине Агиус, ту постоји један други проблем. На прошлој статусној конференцији тражили сте од мене да вам писмено доставим све своје примедбе на ток поступка и да вас известим о проблемима са којима се суочавам у вези припреме моје одбране. Ја сам то учинио на 10 руком густо писаних страна текста у поднеску 37. И имам утисак да ви тај мој поднесак нисте ни прочитали. Вас је обмануо секретар Суда, Ханс Холцијус, у погледу садржаја тог поднеска.

Судија: Стоп.

Др Војислав Шешељ: Дозволите да вам кажем.

Судија: Зауоставите се ту. Зауоставите се. Нећу вам дозволити да завршите, јер ова статусна конференција није намењена држању говора. Она се бави правним питањима. Ја желим да ми кажете једноставно да или не, пошто је ријеч о једном правном питању и нема никакве везе са страницама које сте ви раније поднјели у којима нема адекватних и свеобухватних правних аргумената ја желим да знам да ли желите да искористите могућност коју вам нудим да дате писмени поднесак правни писмени поднесак, о томе да ли постоји било шта у праву на чему би се заснивало ваше право за које се ви претварате да га имате да одбијете материјал које вам доставља Тужилаштво, покушава да вам објелодани електронском облику и такође поред тога на ваше право које ви себи узимате да тражите материјал преведен на ваш матерњи језик без обзира да оно произилази из правила 68 или не. Ако желите да искористите ту могућност реците ми да. Ако не желите реците не. То је дакле једино што желим од вас, одговор да или не на моје питање. Никакви говори иначе ћу вас прекинути.

Др Војислав Шешељ: Ја вам се никада нећу изјаснити са да или не и немојте таква питања да ми постављате, јер она са правном теоријом правном науком немају никакве везе.

Судија: Зауоставите се. У реду, онда ћу ја донјети одлуку о том питању сада и овдје након објашњења које је предпретресни судија већ дао. Оптуженом се дају три седмице на располагању у којима, ако жели, може да поднесе свој писмени поднесак у оквиру параметара који су одређени Правилником о поступку и доказима. А тај поднесак треба да се бави правним питањима која се тичу објелодањивања у електронском облику. И превода докумената материјала који је објелодањен у складу са правилом 68а. Тужилаштво ће имати након тога још три седмице у току којих може одговорити и може изложити своје аргументе посебно објашњавајући зашто, по њиховом мишљењу, њихове обавезе објелодањивања на основу применљивих правила дакле на основу применљивих правила јесу испуњене. Претресно вјеће ће онда заједно, дакле у колегијуму одлучити о том питању о та два питања.

Следеће питање је нешто што иде изван проблема објелодањивања има и даље везе са објелодањивањем, али иде изван овога о чему смо управо расправљали, ријеч је о томе да предпретресни судија даје информације странама. Као што знате 23. априла поднесен је један повјерљиви поднесак и ријеч је о поднеску Тужилаштва о додатним информацијама које се тичу заштитних мјера за осјетљиве рањиве сведоке. У одговору на одлуку Претресног вјећа од 11. фебруара 2004. године којом је одобрен захтев Тужилаштва да се не објелодањује одређен део материјала у складу са правилом 53а, у односу на неке изјаве сведока које су објелодањене у складу са правилом 68а, Тужилаштво је добило налог од Претресног вјећа да достави додатне информације како би се у предпретресној фази донела одлука о заштитним мерама и као што сам већ рекао Тужилаштво је поднело свој поднесак повјерљиви поднесак 23. априла, тиме су се добиле опште информације о контексту које су се односиле на опасности у вези са садашњим предметом по мишљењу Тужилаштва, а у односу на понашање оптуженог у случају да се дају детаљније информације о конкретним свједоцима који су под заштитним мјерама. На последњој статусној конференцији оптужени је изјавио да у вези са заштитним мјерама које је тражило Тужилаштво његов став је да тужилац нема разлога да претпоставља да би он могао објелоданити документе које се експлицитно описују као нејавни и такође имена заштитних свједока. Претпостављам да је тај став још увек исти, ми нисмо добили било какву даљу документацију о томе или поднеске у вези са тим и Претресно вјеће, а посебно ја као члан Вјећа, с обзиром да сам се последњих месеци бавио одлуком у предмету Брђанин, чим се заврши тај предмет, чим је готов био тај предмет почео сам да радим на поднесцима који су и даље били отворени, морам да расправљам са другом двојицом судија о тим питањима да видим да ли ће то бити одлука у колегијуму или само моја одлука. Ми смо у завршној фази наших расправа и сада када је завршен предмет Брђанин ја очекујем да ћемо бити у могућности да доставимо ту одлуку у врло кратком временском периоду. Ми се такође трудимо да осигурамо да када се та одлука донесе одмах се преведе, пошто ће одлука бити на енглеском језику да се одмах преведе на српски језик и да се стави на располагање оптуженом.

Разлог зашто сам раније покренуо питање односно хитну потребу да се одлучи о томе да ли се објелодањивање обавља у складу са Правилником тиче се такође једног другог поднеска који је поднесен 27. јула 2003. године, а то је поднесак за необјелодањивање имена и других важних информација. (Исправка преводиоца 2004. године.) Као што сам раније рекао наш став је да смо сада у једној даљој фази припреме поступка и ако у овој фази не можемо да наставимо ако чак и узмемо у обзир меритуме овог поднеска пошто је на последњој статусној конференцији оптужени захтевао од Претресног вјећа да нареди, да изда налог Тужилаштва да објелодани до 14. августа копије изјава свих свједока Тужилаштва у којима се помиње оптужени, а да пре објелодањивања изјава сведока у редигованом облику све те изјаве морају да се доставе Претресном вјећу на њихово одобрење. Као што сам покушао да објасним раније ми смо добили четврти извештај Тужилаштва и ја сам се припремио да се позабавим тим питањем

другим ријечима поднеском од 27. јула детаљно током ове статусне конференције. Међутим, пошто већина докумената које је Тужилаштво покушало да објелодани као што је обећало, пошто већину тих докумената оптужени одбио ми морамо да донесемо одлуку да ли је ово одбијање оправдано и да ли је законито или није, да ли је утемељено у закону или није и мислим да се ово питање мора ставити у први план и управо због тога расправа о овом питању ће се у овом тренутку зауставити док ми не донесемо одлуку о објелодањивању у електронском облику и о преводима у складу са правилом 68. Дакле, док ово Претресно вјеће или Жалбено вјеће не донесе дефинитивну одлуку о та два питања.

Сада сам дошао до материјала по правилу 65р, ово питање сам изнео током претходне статусне конференције и мислим да морамо да видимо где се сада ту налазимо пошто је то једно друго подручје у којем морамо да забиљежимо одређени напредак такође примам к знању да има тешкоћа које су и дио њих је такође везан за ствари које сам раније поменуо. Сјетићете се да је на прошлој статусној конференцији Тужилаштво изјавио да је припремило нацрт предпретресног поднеска и да је такође припремило нацрт списка сведока и доказних предмета. Тужилаштво је такође изјавило да они не желе то да објелодане због тога што још увек нису стигли до коначне фазе са тим списковима, то је било отприлике пре четири месеца. Тужилаштво је у то време реко да процењује да има 63 жива сведока и око 40 сведока по правилу 92бис. У то време, у јуну, средином јуна ове године, било је отприлике 900 доказних предмета на њиховом списку. Оптужени према мојој евиденцији је тада изјавио у записник да жели да оспори сваког од тих 40 сведока по правилу 92 бис које предлаже Тужилаштво. Он не само да захтева да ови сведоци дођу овамо да сведоче вероватно зато да би их он унакрсно испитивао, већ инсистира на томе. Према изјави Тужилаштва од јуна ове године током последње статусне конференције њихов број сведока може значајно да се повећа зависно од тога да ли ће се оптужени сложити или се неће сложити са чињеницама које предлаже Тужилаштво. Сјетићете се да смо почели да прочешљавамо питања договорених чињеница током претходне статусне конференције и ја сам схватио да оптужени, чини ми се ставља себе у тешку ситуацију, тачније налази се у тешкој ситуацији пошто се од њега тражи да реагује, а он има право да се брани ћутањем и да не даје никакве изјаве које га могу инкриминисати због тога сам га зауставио и сада тренутно стављам свима до знања да нећу дозволити никакве дискусије на овој или будућим статусним конференцијама о било каквим договореним чињеницама. То ћу оставити странама да се договоре и ја се у то нећу мешати уопште више.

Током последње статусне конференције, госпођо тужилац и дуга господо из Тужилаштва ви сте ме информисали да предвиђате да ћете моћи да поднесете материјале по правилу 65р као што сам раније говорио то укључује листу сведока и листу доказних предмета до краја године. И ја сам вам тада рекао да покушате да то мало померите унапред. Ја искрено верујем да оно што сам рекао раније у вези проблема које морамо решити у вези објелодањивања не треба да утиче на ваше припреме у испуњавају обавезе по правилу 65р. Ја мислим да те две ствари не треба да се мешају и ни једна од њих не треба да утиче на другу. Могу ли вас сада замолити, госпођо тужилац, да информисете Веће како стоје ствари са вашом листом од очекиваних 65 живих сведока, да ли то још увек важи или се то променило.

Тужилаштво: Овај списак још увек важи у основи, часни Суде.

Судија: Друго питање да ли и даље остајете при свом захтеву да користите сведочења по правилу 92бис?

Тужилаштво: Да, часни Суде.

Судија: Какав је ваш став у односу на примедбе оптуженог по овом питању и да ли се ви противите томе да ти сведоци буду доведени ради унакрсног испитивања или то остављате на решење Претресном већу?

Тужилаштво: У односу на сваког појединог сведока ми можемо дати комплетно образложење износећи да ли за неког сведока треба дозволити унакрсно испитивање, а за другог не. Тако да ћемо за сваког појединачно дати своје аргументе.

Судија: Желим да будем јако јасан у овом тренутку када стигнете до фазе испуњавања својих обавеза по правилу 65 р, још увек морате пружити све податке тих 40 сведока по правилу 92 бис које желите да користите. Питање је да ли ћете добити дозволу да користите њихове писмене изјаве без икаквих резерви је нешто што ћемо ми морати да решимо у току рада. А, наравно, мораћемо да решимо и питање да ли оптужени има право да у сваком случају унакрсно испита те сведоке уживо чак и ако се главно испитивање буде свело на прихватање њихових писмених изјава. Ова питања биће за сада одложена, а касније ће их решити Претресно веће, али ви морате да дате све податке за све сведоке на тој листи. Да ли је то јасно?

Тужилаштво: Да.

Судија: Наравно, питање заштитних мера биће решено када поднесете та документа по правилу 65 р.

Тужилаштво: Ми ћемо поднети наш предрасправни поднесак овог месеца спремни смо за то, а све остало по правилу 65р и што се тиче заштитних мера можемо одмах затим да пружимо Претресном већу. Међутим, списак доказних предмета ће потрајати мало више јер нисмо добили ништа писмено од господина Шешеља што се тиче договорених чињеница.

Судија: Молим вас немојте покретати то питање поново мислим да то питање не треба да се покреће у мом присуству. Ја мислим, да будем искрен, у овом тренутку пошто оптужени нема правног саветника нити браниоца одлучио је да се брани сам, била би велика грешка са његове стране да вам да неки одговор што се тиче договорених чињеница. Ја сам то јасно вама ставио до знања прошли пут и то поново чиним сада не одговарајте осим ако се уопште не слажете самном у овоме, мислим да би била грешка да покушате да одговорите на овакве ствари везане за договорене чињенице које вам се предлажу без одговарајуће правне помоћи и савета. Ово питање нећемо даље решавати овде, тако да молим да га не покрећете. Могу ли да вас замолим да када дођемо до предрасправне конференције да нам дате коначне ажуриране податке иако ја још увек будем председавајући судија ни тада нећу желети да се о овоме разговара у мом присуству.

Тужилац: Ја сам једина хтела да вам кажем да пошто нема договора ни о чему, списак доказних предмета ће потрајати мало дуже и нећемо моћи да га поднесемо до краја октобра. Једино то сам желела да вам кажем.

Судија: Мислим да без одговарајућег правног саветника оптужени не би требало да говори да ли се слаже са нечим што ви предлагете или не. И да се касније евентуално нађе у ситуацији да се такве чињенице са којима би се сложио користе против њега. Ја ћу у том погледу штитити оптуженог и његова права, то је моја дужност и обавеза.

Значи са тим смо завршили очекујем од вас да наставите рад над материјалом по правилу 65р. Што се тиче предрасправног поднеска он ће вероватно бити на енглеском.

Тужилаштво: Наравно.

Судија: Препоручујем вам да почнете да радите на његовом преводу на БХС што пре тако да он може да се уручи оптуженом без одлагања.

Тужилаштво: Тужилаштво има обавезу да поднесе свој предрасправни поднесак на енглеском, а дужност је Секретаријата да се то преведе.

Судија: Ја сам хтео да кажем да будете на вези са Секретаријатом да обезбедите да нема никаквих непотребних кашњења са преводом. А пошто је представник Секретаријата овде у

судници он све ово слуша и сигуран сам да ће он то пренети секретару. Претресно веће моли секретара да да приоритет преводу предпретресног поднеска тужилаштву ради овог оптуженог што пре.

Тужилаштво: Часни Суда, што се тиче обелодањивања хтела сам да вам дам извештај како стоје ствари сада у вези две ствари. Пре свега 30. септембра покушали смо да обелоданимо још један комплет материјала по правилу 68 на компакт диску и то је поново одбијено истог дана. Као што сам већ рекла, часни Суда, ако вас занима увек се ради о томе када нешто треба да се преведе на енглески, а ми можемо да вам покажемо интервјуе које смо имали са оптуженим он заправо разуме енглески

Судија: Је ли то неки видео снимак?

Тужилаштво: Да, то је видео снимак од отприлике два минута и он показује да оптужени комуницира на енглеском.

Судија: Да погледамо то.

Снимак: *Новинар поставља питање на енглеском.*

Др Шешељ: Ако дође до стране војне интервенције ми ћемо одмах напасти све трупе Унпрофора, напасти Хрвате и муслимане свим средствима и заузети читаву територију Босне и Херцеговине. Јер Срби још нису ни једну трећину свог наоружања у Босни и Херцеговини искористили. Ми имамо велика подземна складишта, шесто тенкова имамо у подземним складиштима које ни атомска бомба не може угрозити. Имамо масу другог наоружања. Још је комунистички диктатор Тито спремао Босну као велику тврђаву у случају руског напада на Југославију. Тако да су тамо залихе оружја и муниције просто неисцрпне.

Новинар: The intervention will not happened you think.

Др Шешељ: Она ће се можда догодити ми смо спремни. . .

Новинар: Поставља питање на енглеском.

Др Шешељ: Ја не знам тачно, највероватније бомбардовањем из ваздуха. Бомбардовањем из ваздуха се ништа битно не може променити. Ако пошаљу копнене трупе требаће им онда много, много лимених мртвачких сандука.

Новинар: Mister Eagleburger, you know, he won't to make list of people...and your name is on that list.

Др Шешељ: Да. Ја сам због тога поносан и захвалан сам Иглбергеру. Он ме је оптужио да сам побио 3.000 Хрвата и муслимана код Брчког, а од када је избио рат па до његове изјаве ја никада нисам био у Брчком нити добровољци Српске радикалне странке. Али, господин Иглбергер је таквом изјавом много допринео мојој популарности и ми смо му захвални, јер је наша странка захваљујући томе добила много више гласова на изборима у децембру месецу.

Новинар: So he is laing.

Др Шешељ: Yes

Новинар: You speak English.

Др Шешељ: He is liar.

Новинар: You can speak English.

Др Шешељ: I can speak English but I do not like to speak English.

Новинар: Way not

Др Шешељ: Because English are our enemy of our people

Новинар: That's way.

Др Шешељ: Do you like to speak Germany...

Тужилаштво: Часни Судае, само ради записника број овог видео снимка је V000-5068.

Судија: Да ли ви то желите да унесете у записни материјал то није потребно.

Тужилаштво: Не, не довољно је што смо га гледали.

Судија: Морам питати оптуженог да ли тачније нећу питати оптуженог да ли жели да коментарише, пошто питање није да ли он разуме енглески или не. Бар не у овом тренутку. То може касније постати релевантно али питање је да ли он по правилима има право да материјале по правилу 68 обелодањене на језику који није његов матерњи одбије или не. То је питање које је отворено за сада, али наравно, Претресно веће разуме шта сте желели да постигнете овим видео снимком, тачније желели сте да покажете да оптужени разуме енглески. Бар разуме као што је сам рекао. Нећу се више враћати на ово питање. Има још једна ствар

Др Шешељ: Господине Агиус...

Судија: Да, господине Шешељ.

Др Шешељ: Ја желим примедбу да изнесем поводом овога, ја мислим да ми не можете ускратити право. Ја мислим да је крајње апсурдно ово што ради Тужилаштво. Ја сам помало школован човек неку сам школу завршио и помало сам енглески учио, таман онолико колико ми је довољно да се споразумем са овим вашим стражарима. Али да ви из овога из три најједноставније фразе на енглеском извучете закључак да ја могу да проучавам озбиљан правнички текст на том језику, ја апсолутно не могу да дођем себи због таквог вашег инсистирања. И имао сам право да се поводом тога изјасним....

Судија: Stop.

Др Шешељ: Али ви мене непрекидно заустављате а тужиоца не зауставља.

Судија: Због тога, господине Шешељу, што не морате уопште да мени објашњавате ни мени ни Претресном већу, оно што смо овде видели и оно што сте сада рекли нема тренутно никаквог значаја. Питање је само да ли ви имате право да вам се материјал по правилу 68 обелодањује на вашем матерњем језику или Тужилаштво може да тврди да је довољно што су га обелоданили на енглеском или било ком другом језику. Тако да питање да ли ви знате енглески или не није релевантно. Бар није релевантно за доношење оне одлуке коју треба да донесемо сада. Тако да не морате уопште да бринете о томе колико знате или не знате енглески, ви имате одређена права по Статуту и по Правилнику и она ће бити поштована. Уколико Претресно веће одлучи да ти материјали морају да се преведу на ваш језик они ће бити преведени.

На једној од ранијих статусних конференција разговарало се о поднеску оптуженог, а он даје бројеве својим поднесцима што је јако zgodно за Претресно веће, то је поднесак број 37. евидентиран у јулу 2004. године, тај поднесак позива се на једно раније питање које је покренуо оптужени. Наиме, он је тражио од секретара да му пружи материјале из свих претходних одлука овог Трибунала не само одлуке тачније већ и све поднеске свих страна у свим предметима на његовом језику и претпостављам на папиру, и заменик секретара у то време је одговорио на тај поднесак 11. јуна, пар дана пре последње статусне конференције он је рекао да би одговорио на захтев оптуженог Секретаријат би морао да поднесе на хиљаде, тачније десетине хиљада докумената укључујући стотине хиљада страна што није реално. Није реално, а није ни практично. Секретаријат је спреман, како каже у поднеску да размотри конкретније

захтеве ограниченијег обима. Ви сте, сећате се да сам вам дозволио кратку расправу по том питању нарочито у вези две ствари. Прво, то је нешто о чему треба да се договоре, што треба да буде решено између оптуженог и Секретаријата, а Претресно веће ће да се у то меша само у онолико уколико је обавезно да штити право оптуженог да се брани сам. Такође ћете се сетити да сам дао оптуженом прилику да мало детаљније објасни његове жалбе и примедбе нарочито у вези обелодањивања правног материјала или одлука овог Трибунала, и сећате се да се он посебно жалио у вези неких одлука овог Трибунала да му нису предате бар је таква била ситуација у то време због тога што у то време још увек нису биле преведене на БХС или су тек биле у поступку превођења. Ја сам припремајући се за ову данашњу статусну конференцију покушао да проверим како стоје ствари данас, нисам проверио тачно шта је већ обелодањено мислим да могу замолити Секретаријат да формално обавести Претресно веће о томе и открио сам углавном један проблем, а то је пресуда у поступку Купрешкић која је донета доста давно још увек није преведена. Распитао сам се и да хтео сам да видим да ли могу да вас обавестим да је нешто у том погледу учињено. Јутрос сам сазнао да у вези предмета Купрешкић имамо добру вест и сада молим заменика секретара који је овде присутан да информише Претресно веће шта је до сада достављено оптуженом у складу са оним о чему смо разговарали на прошлој статусној конференцији.

Секретар: Часни суде могу вас обавестити да смо следеће преводе на српско-хрватски предали. Што се тиче пресуда то су Јокић, Дероњић, Симић, Мрђа, жалбена пресуда у поступку Крнојелац, пресуда у поступку Бабић, пресуда у предмету Николић...

Судија: Који Николић Момир или Драган

Секретар: Драган. Муцић, Чешкић и то је све.

Судија: Пре него што наставите да ли можете да потврдите да сте жалбену одлуку којом се преиначује наша интерлокуторна одлука у вези елемента Војводине да је та одлука, да је та пресуда предата оптуженом на његовом језику?

Секретар: Могу то да потврдим.

Судија: Шта још желите да кажете?

Секретар: Имам овде списак од 48 превода на босанско српско хрватски пресуда које имамо у овом тренутку и ми смо ову листу предали оптуженом. Уколико му још нешто фали од ових пресуда може да нам каже и оне ће му бити уручене.

Судија: На енглеском

Секретар: На БХС-у

Судија: Молим послужитеља да преда тај списак оптуженом. У овом тренутку господине Шешељ, ако још увек има неких пресуда које су вам потребне знам да сте тражили више, ако има неких пресуда које нисте добили на свом језику, молим вас да ме обавестите и ја ћу се постарати.

Др Шешељ: Господине Агиус, представник Секретаријата се није изјаснио уопште бар ја нисам чуо или ми није преведено, на ваше директно питање шта је са пресудом Купрешкићима да ли та пресуда постоји на српском језику или не, ја нисам чуо да је рекао представник Секретаријата ништа о томе. Они избегавају да ми дају ту пресуду из неких посебних разлога. Јер та пресуда је донешена пре више година.

Судија: Да, изволите шта имате да кажете секретару. Ја имам извесну информацију ја лично пошто сам сам проверавао ако ви нисте спремни да дате информацију у овом тренутку

Секретар: Часни Суда, преводилачка служба ме информисала да они могу ове недеље да уруче тај превод.

Судија: Ове недеље у реду. Значи тако стоје ствари. То је информација коју сам ја добио. Али нисам имао могућности да добијем потврду директно од преводилачке службе, али сада нам је секретар потврдио да ћете ове недеље добити примерак пресуде у предмету Купрешкић, у преводу. Ја нисам видео тај списак тако да не знам да ли има још неких пресуда које још увек фале, које вам нису уручене ако још нешто фали молим вас ставите ми то до знања и ја ћу се постарати да вам то буде уручено што пре.

Др Шешељ: Господине Агиус, фали ми много пресуда, другостепена пресуда у случају Крстић, другостепена пресуда у случају Блашкић и тако даље. Међутим, желим да вам скренем пажњу на један други проблем сваки пут пред статусну конференцију два, три дана, ја од Секретаријата добијем неколико пресуда и онда до следеће статусне конференције не добијам ништа. Па ми опет нешто дају, као они су бар делимично своју обавезу испунили. Обавеза је Секретаријата да ми достави све пресуде чим је то могуће. Јер ја морам бити упознат са судском праксом овога Суда. Поготово због тога што је ово специфична судска пракса и нисам имао прилике да се са њом упознам на неком другом месту. То је разлог више да ми доставите не само пресуде него сав остали материјал који ја тражим. Ја ћу морати ускоро да поднесем такође предпретресни поднесак. Ја морам видети судску праксу овога суда да се упознам како се то у пракси ради. Ја знам теоријски како то треба да изгледа на основу Правилника, а морам се упознати са праксом. И ви сте дужни да ми омогућите квалитетно и темељито упознавање са судском праксом. Ако је вама проблем 100.000 страна мени није проблем, ја могу да савладам 100.000 страна. Ја сам се целог живота бавио савлађивањем хиљада и хиљада страна текста и ви сада мени кажете проблем је јер то није рационално. Рационално је морам имати све на располагању. Кад мени Тужилаштво доставља своје поднеске позивају се на огроман број одлука и ја сам вам у поднеску 37. цитирао многе од тих одлука и ја немам ни једну од тих одлука. Како ја онда могу да оспоравам став Тужилаштва ако ја немам текст одлуке на српском језику па да неки аргумент нађем којим ћу оповрћи оно што тужилаштво тврди. Они се позивају ко зна на шта, ја немам могућности осим да им верујем на реч. Зато ми је потребно да се упознам са комплетном судском праксом овога Суда и то искључиво на српском језику, јер једино тај језик разумем и све а буде у писаном облику на папиру.

А што се тиче трагања у бази података Тужилаштва, ја сам поднео Секретаријату захтев да ми се омогући да се запосли у звању стручног сарадника једна особа од мог поверења која би у моје име могла да то претражује и која је квалификована да ради на компјутеру. Па би она претраживала та личност, по бази података коју Тужилаштво учини доступним. Али, ви знате иако сте летос мењали Правилник о поступку и доказима у члану 68 став 1. опет мени иде у прилог, јер ставом 2. где се говори о уношењу електронског обелодањивања базе података уопште не доводи у питање први став. Оно што је неспорно ослобађајући материјал мени се мора доставити на папиру и мора ми се доставити на српском језику.

Судија: Да, схватам да 100.000 страница неће бити проблем за вас јер ви сте потрошили последњих пет минута износећи пуно ријечи а да нам нисте дали одговор на питање које сам вам ја поставио. Ја сам вас питао да ли има још нека одлука на том списку коју још нисте примили. Ви сте поменули једну или две само тако да молим вас обавјестите ме, погледајте тај списак и можете не сада већ касније обавјестити ме да ли има неких других одлука које су укључене на том списку, а нису вам стављене на располагање на вашем језику и ја ћу покушати да се распитам зашто је то тако и побринућу се да их добијете што је пре могуће.

Др Шешељ: Господине Агиус

Судија: Дајте да завршимо мислим да се то питање ту завршава. Погледајте то и када будете имали даље информације за мене онда ми скрените пажњу на то, дајте ми детаље ја ћу урадити остало, али нема потребе да сада то даље расправљамо. Можете бити уверени да ако будете тражили све одлуке овог међународног суда на вашем језику, све ћете их добити. Није то питање да ли ћете их добити у писаном облику на папиру, јер оне постоје на папиру, то није питање ни обима тих одлука јер то није мој проблем. Према томе, ту не би требало бити никаквих проблема.

Има можда још неколико ствари које су остале. И желим да будем сигуран да су сви упознати с тим да одлука жалбеног већа о интерлокуторној жалби у вези са јурисдикцијом је донесена 30. августа и тиме смо враћени на ситуацију која је постојала прије наше одлуке, другим ријечима када је ријеч о оптужници вратили смо се на првобитно стање. Питање права оптуженог односно питање поднеска оптуженог о привременом пуштању на слободу о томе је донесена одлука, није ми познато да је поднесена било каква жалба на ту одлуку, а ако јесте било би ми драго да то знам. А сада да пређемо на последњи дио статусне конференције, као што сам рекао на почетку, сада ћу се расписати о стању оптуженог. При томе мислим на ваше здравствено стање и услове притвора. Да почнемо са вашим здравственим стањем. Да ли има било којих питања у вези са вашим здравственим стањем које бисте желели да покренете на овој статусној конференцији, господине Шешељ, а онда ћемо говорити о стању у притвору.

Др Шешељ: Да ли ћете ви мени омогућити да ја покренем нека статусна питања. Ја имам два статусна питања прво да покренем која су веома важна и која су важнија од мог здравственог стања

Судија: Да, дајте да размотримо то једно по једно. Почните са првим

Др Шешељ: Господине Агиус, ви сте мало пре говорили о мом поднеску 37 ви сте одлуком од 6. јула наложили да се мој поднесак 37 необелодањује јавности са аргументацијом која уопште није садржана у тексту мог поднеска 37. Оно због чега сте ви забранили обелодањивање у јавности не постоји у поднеску 37 и то покушавам од почетка статусне конференције да вам кажем. Вама је дато нешто друго

Судија: Зауставићу вас. Прекинуо сам вас. Ако сам ја то урадио и ви покушавате да учините јавним оно за шта сам ја рекао да неће бити јавно нећу вам дати прилику за то. Ако желите да дате даље поднеске у вези са тим молим вас да то урадите у писменом облику. Пређите на другу тему.

Др Шешељ: Нисам имао намеру да обелодањујем оно што сте ви забранили да се обелодани, али вам скрећем пажњу да сте забранили нешто што не постоји у мом тексту. Молим вас прочитајте тај текст. Прочитајте поднесак 37 па ћете видети да оно на основу чега сте забранили не постоји.

Судија: Господине Шешељ, пређите на другу тему.

Др Шешељ: Ја сам 19. августа добио изванредан материјал од Тужилаштва на основу правила 68 то је дакле материјал који је отворен за јавност и раније је предат како овде стоји Слободану Милошевићу а Тужилаштво верује да ови материјали могу бити, како они кажу извињавајући уствари ослобађајући у односу на мене, јер овде нема никаквог извињавања. Може човек бити осуђен или ослобођен. То је материјал који садржи само цитате из одређених докумената. Пошто су ти документи веома важни за моју одбрану посебно је важна изјава ген. Животе Панића који је овде потврдио да су сви добровољци Српске радикалне странке били у саставу ЈНА и да су били веома дисциплиновани, ја инсистирам да ми се сви ти документи доставе у целости. А не само у појединим цитатима јер можда то нису они најважнији цитати, можда то нису најважнији делови. И друго, ја инсистирам да ми Тужилаштво достави сав

материјал који има о ратној делатности Српске гарде коју је формирао Вук Драшковић и Српски покрет обнове од београдских криминалаца, јер тај материјал ће имати веома важну улогу у мојој одбрани. Ја сам поуздано сазнао да Тужилаштво располаже обиљем тог материјала о Српској гарди са госпићког ратишта из источне Босне, из Херцеговине и тако даље. И да не би дошло до забуна и мешања улоге разних фактора у овом рату, ја инсистирам сав тај материјал који се односи на Вука Драшковића и Српску гарду да ми се достави такође на српском језику. И од вас захтевам да наложите Тужилаштву сва документа која ми доставља да буду у целини, ако је нешто избачено из ваших безбедоносних разлога из тих докумената онда да ме упутите избачена та и та реченица на том и том месту и тако даље. А овако цитирање докумената ја сматрам да је не дозвољиво у једном врло, врло озбиљном судском процесу.

Судија: Не знам да ли, господин Шешељ, то зна или не, али ствари стоје на сљедећи начин. Један од тројице судија не добија материјале који су вама објелодањени. Ми не добијамо копије тог материјала. Тако да ја овде у суштини имам напомену да је потенцијални материјал по правилу 68. достављен вама на српском језику вези са дијелом оптужнице који се тиче Хрватске, да је то учињено 19. августа и да сте ви прихватили тај материјал. Али ја не знам шта је у том материјалу. Ја сугеришем да урадимо следеће ја ћу се сада обратити Тужилаштву и затражити да ако жели може да изнесе свој став у одговор на примедбе господина Шешеља сада одмах, ако не може да поднесе писмени поднесак у коме ће се позабавити конкретно овим материјалом о којем ја ништа не знам јер ми нисмо добили тај материјал. Тако да ћу вама дати могућност да одговорите на то. Не знам коју бисте ви опцију више вољели да ли сте ви сада у прилици да се позабавите примедбама господина Шешеља?

Тужилаштво: Да, уствари јесам. Када је ријеч о документима за које је господин Шешељ рекао да је добио само цитате из већих докумената то је тачно. То су уствари цитати из изјава свједока из повјерљивих извора и ми смо већ у нашем општем поднеску рекли како ћемо објавити како ћемо наставити са објелодањивањем. Ми смо рекли да нећемо објавити цјеле изјаве из осјетљивих извора у другим предметима већ ћемо само извући цитате који се односе на господина Шешеља. Исти такав материјал је достављен господину Милошевићу и ни он није добио ништа више од тих цитата из тих изјава. А када је реч о Српској гради и Вуку Драшковићу ми смо обелоданили оно што се може сматрати потенцијалним материјалом по правилу 68. Чињеница да су друге групе које нису имале везе са господином Шешељем починиле злочине широм бивше Југославије и ја не видим на који начин, када бисмо објелодали тај материјал, то може да ма ослобађајући ефекат за господина Шешеља и ми немамо намеру да обезбедимо тај материјал.

Судија: Господине Шешељ, ја мислим да то тражи адекватан поднесак са ваше стране, јер пошто ми нисмо добили материјал који је вама достављен ми нисмо у позицији да заиста знамо шта треба одлучити у том случају. Мислим да је прво питање о ком се треба доњети одлука у вези са тим материјалом који је објелодањен 19. августа то да ли је њиме, у њему редигована информација пружила могућност да се добију ипак довољно информација у складу са правилом које тражи обелодањивање. Дакле, да ли је потребно добити више информација или да ли је потребно добити цјелину документа то је прво питање о коме треба донети одлуку. А друго, ваш захтјев који се односи, не знам на који сте покрет мислили, шта сте поменули. Мислим да треба видјети да ли то такође потпада под правило 68 или не, ако не потпада под правило 68, да ли ту има нешто што треба испитати односно претражити у бази података Тужилаштва када ви добијете помоћ у претрази базе података у складу са правилом 68и, и да ли то треба можда објелоданити под неким другим правилом, на основу неког другог правила. Тако да вас молим да поднесете један ад хок поднесак са свим тим подацима тако да бих ја могао да се обратим Тужилаштву и такође да донесем одлуку у вези са овим питањима. Јер не мора значити чак ни да су та два питања међусобно повезана, једно се односи на нешто што је већ објелодањено, а друго се односи на нешто што није уопште објављено и Тужилаштво

сматра да то нема никакве везе са њиховим извођењем доказа. Према томе, потребан нам је адекватан поднесак у вези са тим. А сада да пређемо на ваше здравствено стање. Да ли имате неких конкретних притужби или питања која бисте желели да покренете у вези са вашим здравственим стањем?

Др Војислав Шешељ: Имам, господине Агиус, данас сте у неколико наврата изјавили да се ја претварам, а онда сте изјавили да дуго говорим а ништа не кажем поготово не о ономе што ме питате. Што је код мене изазвало додатну душевну патњу у односу на патњу која већ постоји због ваше одеће. Али пошто ћете ме опет прекинути или ћете ми рећи да гледам на другу страну, ја само да вам саопштим да сам одлучио да гледам све време право у вас ма колико дубока моја патња била. Али сматрам да ти изрази које сте данас употребили не доликују судији било ког суда на свету. Ја се овде ништа не претварам, а то што вам се не свиђа начин на који се ја браним ја вам ту не могу ништа помоћи ја се браним онако како сматрам да је то најумесније у овом процесу. То ће изазвати додатну мржњу и код вас и код Тужилаштва и тако даље. Али то је ваша ствар.

Судија: У реду, а када је реч о условима притвора у притворској јединици да ли имате примедби на то.

Др Војислав Шешељ: Да.

Судија: То нас доводи крају данашње статусне конференције сједећа ће бити сазвана у складу са Правилником дакле у року од 120 дана од данашњег дана. Овим је завршена статусна конференција.

Устаните молим вас.